

SIKKERHETS DATBLAD

/OPTIMERA/

ULTIPRO Fugemasse

/OPTIMERA/

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 26.03.2018

Revisjonsdato 07.05.2019

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn ULTIPRO Fugemasse

Artikkelnr. 7478923, 7478924, 7478925, 7478926, 7478927, 7478928

GTIN-nr. 7073614012571, 7073614012588, 7073614012595, 7073614012601, 7073614012618, 7073614012625

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Fugemasse. Sementbasert byggeprodukt.

Bruk det frarådes mot Bør ikke brukes til andre formål enn de bruksområder produktet er beregnet for.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Importør**

Firmanavn Optimera AS

Besøksadresse Østre Aker vei 260

Postadresse Østre Aker vei 260

Postnr. 0976

Poststed OSLO

Land Norge

Telefon +47 22 16 88 00

E-post dokumentasjon@optimera.no

Hjemmeside www.optimera.no

Org. nr. 967 013 056

Firmanavn Optimera AS (Multiklient)

Besøksadresse Østre Aker vei 260

Postadresse	Postboks 40 Haugenstua
Postnr.	0976
Poststed	OSLO
Land	Norge
Telefon	+47 22168800
E-post	kategori@optimera.no
Hjemmeside	http://www.optimera.no
Kontaktperson	Kategori

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: +47 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Skin Irrit. 2; H315
	Skin Sens. 1; H317
	Eye Dam. 1; H318
	STOT SE 3; H335

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Portland Sement Klinker, Cr(VI) < 2 ppm
Varselord	Fare
Faresetninger	H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene. H318 Gir alvorlig øyeskade. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H315 Irriterer huden.
Sikkerhetssetninger	P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P261 Unngå innånding av støv. P280 Benytt vernehansker/ verneklær/ vernebriller/ ansiktsskjerm. P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSENTER eller lege. P333+P313 Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.

2.3. Andre farer

Andre farer

Sement gir en sterk basisk reaksjon med vann og kroppsvæsker. Ved tilsetning av vann vil stoffet virke etsende på hud og øyne. Jevnlig hudkontakt kan gi eksem. Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Innholdet av seksverdig krom er mindre enn 0,0002% og risikoen for utvikling av kromeksem er derfor redusert. Støv og partikler kan rispe og irritere øynene. Inneholder kjemikalie(r) som skal betraktes som kreftfremkallende.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold	Noter
Portland Sement Klinker, Cr(VI) < 2 ppm	CAS-nr.: 65997-15-1 EC-nr.: 266-043-4	Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1B; H317 Eye Dam. 1; H318 STOT SE 3; H335 Note: Æ	30 - 60 vekt%	
Kvartssand (<0,1% respirabel kvarts)	CAS-nr.: 14808-60-7 EC-nr.: 238-878-4 REACH reg. nr.: 01-2120770509-45	Note: Æ	10 - 60 vekt%	
Titandioksid	CAS-nr.: 13463-67-7 EC-nr.: 236-675-5 REACH reg. nr.: 01-2119489379-17	Note: Æ	1 - 5 vekt%	
Komponentkommentarer	<p>Forklaring til relevante faresetninger (H-setninger) finnes i seksjon 16.</p> <p>Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet. Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.</p> <p>Note Æ: Stoffet har en grenseverdi for forurensninger i arbeidsatmosfæren, se avsnitt 8 for mer informasjon.</p>			

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Symptomatisk behandling ved innånding av støv. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær og sko. Vask med mye såpe og vann. Går du i klær som er tilsølt av våt sement, risikerer du dype etseskader, som må spesialbehandles av lege. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.
Øyekontakt	Start skylling umiddelbart, ikke utsett start av skylling for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylling i 30 minutter. Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
Svelging	Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Gi noe å

drikke, for eksempel vann, melk, saft. Ikke fremkall brekninger. Kontakt Giftinformasjonen for vurdering av faren i hvert enkelt tilfelle.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger

Irriterer huden. Kan utløse en allergisk hudreaksjon. Produktet inneholder sement. I kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning som er basisk og virker irriterende på øyne, hud og slimhinner.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon

Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram etikett, bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Sløkkingsmidler

Egnede sløkkingsmidler

Vanntåke, skum, CO2 og pulver.

Uegnede sløkkingsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer

Ikke kjent

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr

Brannmannskap bør bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell

Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Unngå utslipp til miljøet. Unngå dannelse og spredning av støv.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding

Pulver suges opp med støvsuger eller samles mekanisk uten støvdannelse, sørg for at avfall samles i en egnet beholder. La vått materiale herde. Vann bør ikke brukes da dette sammen med sement danner en slurry som siden vil strøkne til en fast masse. Feies sammen og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.
-------------------	---

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område. Bruk egnede vernehansker. Unngå støvdannende håndtering. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares innelåst. Oppbevares i tett lukket originalemballasje på et tørt og kjølig sted. Oppbevares utilgjengelig for barn. Emballasjen skal holdes tett lukket. Spesielle egenskaper og farer Fare for alvorlig øyeskade. Kan gi allergi ved hudkontakt.
-------------	--

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger	De identifiserte bruksområdene for dette produktet er beskrevet i avsnitt 1.2
--------------	---

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Grenseverdier	Rettslig grunn
Kvarts, respirabelt støv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 timers grenseverdi: 0.1 mg/m ³	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: K, 7	
Kvarts, totalstøv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 timers grenseverdi: 0.3 mg/m ³	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: K, 7	
Portland Sement Klinker, Cr(VI) < 2 ppm	CAS-nr.: 65997-15-1	8 timers grenseverdi: 10 mg/m ³	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: 1, 21	
Titandioksid	CAS-nr.: 13463-67-7	8 timers grenseverdi: 5 mg/m ³	
Kontrollparametere, kommentarer	Referanse Norsk: Grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra "Forskrift om tiltaksog grenseverdier".		
	Anmerkning K: Kjemikalier som skal betraktes som kreftfremkallende.		
	Fotnote 1: Grenseverdien er fastsatt for sjenerende støv.		
	Fotnote 21: Grenseverdien er fastsatt for totalstøv som omfatter alt støv i luften.		

Fotnote 7: Støv som inneholder a-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes.

DNEL / PNEC

Komponent	Titandioksid
DNEL	<p>Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt dermal (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt dermal (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Arbeidstager</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt innånding (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Forbruker</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Forbruker</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (lokal) Kommentarer: Ingen fare identifisert Forbruker</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Kommentarer: Ingen fare identifisert Forbruker</p>
	<p>Eksponeeringsvei: Akutt dermal (lokal)</p>

Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

Eksponeeringsvei: Akutt dermal (systemisk)
Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (lokal)
Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

Eksponeeringsvei: Langtids, dermal (systemisk)
Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

Eksponeeringsvei: Langtids, oral (systemisk)
Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

Kommentarer: Ingen fare identifisert
Forbruker

8.2. Eksponeeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett eksponering eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.

Øye- / ansiktsvern

Nødvendige egenskaper

Bruk tettsittende og godkjent øyevern. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Egnede hansker

Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. Tynne hansker vil gi beskyttelse i kortere tid og bør vanligvis brukes bare én gang og deretter kastes. Tykkere hansker er nødvendig hvis det finnes mekanisk risiko med mulighet for oppskraping eller punktering.

Egnede materialer

Bruk beskyttelsehansker av PVC, neopren eller gummi med hansketykkelse over 0,5 mm i henhold til standard EN-374. Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter.

Åndedrettsvern

Anbefalt utstyrstype

Åndedrettsutstyr er ikke nødvendig hvor det er tilstrekkelig naturlig ventilasjon

eller punktavsug. Den europeiske standardiseringskomiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.

Åndedrettsvern skal alltid brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm.

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak

Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker eller lignende som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner.

Beskyttelseskremer kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Pulver.
Farge	Sement hvit.
Lukt	Luktfri.
Luktgrense	Kommentarer: Luktgrense er subjektiv og lukt kan ikke advare bruker om overeksponering.
pH	Verdi: 11 - 13 Kommentarer: løsning i vannløsning. Kommentarer: (kons.) Ikke relevant - pulver.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Verdi: 1560 - 1850 °C Kommentarer: (Titandioksid, note B).
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Antennelighet	Produktet er ikke brannfarlig
Eksplisjonsgrense	Kommentarer: Øvre/nedre antennelighets- eller eksplisjonsgrense Ikke relevant - produktet er ikke brann- eller eksplisjonsfarlig.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Damptetthet	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Relativ tetthet	Kommentarer: 1,45 g/cm ³ (1450 kg/m ³)
Løslighet	Kommentarer: Blandbar i vann (Herder i vann) Løselighet i vann 2 % (Ubetydelig løselig)
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: Ikke relevant - uorganisk stoff.

Selvantennelsestemperatur	Kommentarer: Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Viskositet	Kommentarer: Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
Eksplosive egenskaper	Ikke eksplosiv
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper	De fysiske og kjemiske egenskaper som er oppgitt under punkt 9.1 gjelder for produktet og ikke enkeltstoffer, med mindre annet er oppgitt. Note B: Informasjonen er hentet fra ECHA 'Brief Profile'.
--------------------------------	---

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Reagerer med vann og danner en fast masse.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale forhold.
------------	-------------------------------

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Produktet reagerer med fuktighet og danner en sterkt alkalisk løsning som herder til en fast masse.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå fuktighet.
-------------------------	------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Unngå sterke syrer.
----------------------------	---------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ikke kjent
-----------------------------	------------

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Informasjon om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akutt giftighet	Kommentarer: Inntak kan forårsake irritasjon i munn, svelg og fordøyelseskanal. Gjentatt eller langvarig innånding av partikler kan forårsake luftveissykdommer.
-----------------	--

Øvrige helsefareopplysninger

Hudetsing / hudirritasjon, annen informasjon	Hudkontakt kan gi mekanisk irritasjon. Sement i tørr tilstand og i enhver fuktig blanding kan føre til hudirritasjon, eksem og etseskader. Omtrent 10% av alle som
--	--

	stadig arbeider med mørtel og betong, og kommer i kontakt med våt sement, får irritasjonseksem. Slik irritasjonseksem kommer oftest etter mange års stadig arbeid med sement. Risikoen for eksem er liten for dem som arbeider med tørr sement.
Øyeskade eller irritasjon, annen informasjon	Gir alvorlig øyeskade. Kan gi mekanisk irritasjon. Kan gi tåreflom og forbigående synsforstyrrelser.
Luftveis- eller hudsensibilisering	Kommentarer: Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt Kan utløse en allergisk hudreaksjon. Har man fått irritasjonseksem av våt sement, er det større risiko for at man blir allergisk for løselig seksverdig krom, som finnes som en naturlig bestanddel i sement. Et allergisk eksem er mer alvorlig og langvarig enn et irritasjonseksem. Sementen er dekrromatisert, og risikoen for utvikling av allergisk kromseksem er liten.
Kjønnsцелеmutagenitet, menneskelig erfaring	Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Kommentarer: Inneholder kjemikalie(r) som skal betraktes som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksisitet	Kommentarer: Ingen av de oppførte ingrediensene i produktet er klassifisert reproduksjonsskadelige.
Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering, annen informasjon	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Spesifikk målorgantoksisitet - repeterte eksponering, annen informasjon	Hyppig innånding av støv over lengre tid øker faren for nedsatt lungefunksjon og utvikling av lungesykdommer. Innånding av støv som inneholder respirabelt krystallinsk silika over lang tid og/eller i store mengder kan føre til silikose, en lungefibrose forårsaket av avsetning av fine respirable partikler av krystallinsk silika i lungene.
Aspirasjonsfare, kommentarer	Under normal bruk, er ingen helsemessige effekter forventet.

Symptomer på eksponering

Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Innånding av støv eller luftpartikler.
-------------------	--

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Titandioksid
Akvatisk toksisitet, krepsdyr	Verdi: 5.5 mg/l Effektdose konsentrasjon: LC50 Testvarighet: 48 time(r) Test referanse: Lovern, S.B., and R. Klaper 2006. Daphnia magna Mortality when Exposed to Titanium Dioxide and Fullerene (C60) Nanoparticles. Environ.Toxicol. Chem. 25(4):1132-1137
Økotoksisitet	Giftighet Dårlig oppløselig blanding. Ingen kjent økotoksikologisk effekt.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Beskrivelse / vurdering av persistens og nedbrytbarhet

Ikke lett bionedbrytbar (uorganisk forbindelse).

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulering, kommentarer

Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet

Produktet er ikke oppløselig i vann.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Resultat av vurderinger av PBT og vPvB

Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Økologisk tilleggsinformasjon

Etter herding representerer produktet ingen toksisitetsrisiko. Annen informasjon Produktet er i pulverform og kan derfor støve noe under bruk eller ved uhell.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallskode EAL

Avfallskode EAL: 170101 betong

EAL Emballasje

Avfallskode EAL: 101314 betongavfall og betongslam

Avfallskode EAL: 150202 absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurenset av farlige stoffer

Avfallskode EAL: 150110 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer

Annen informasjon

Tørt sementholdigprodukt klassifiseres som farlig avfall. Herd med vann før avhending.

Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag, grunnvann eller i miljøet.

I henhold til kommisjonsforordning 1357/2014 er avfall klassifisert som avfallstype:

HP 5 «Giftvirkning på bestemte organer (STOT) / Aspirasjonsgiftighet»: Avfall som kan forårsake giftvirkninger på bestemte organer enten som følge av eksponering ved ett enkelt tilfelle eller ved gjentatt eksponering, eller som kan forårsake akutte giftvirkninger som følge av aspirasjon.

HP 4 «Irriterende – hudirritasjon og øyeskader»: Avfall som ved kontakt kan

forårsake hudirritasjon eller øyeskade.

HP 13 «Sensibiliserende»: Avfall som inneholder ett eller flere stoffer som er kjent for å forårsake sensibiliserende virkninger på huden eller åndedretsorganer.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer eller ID-nummer

Kommentarer Ikke relevant

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer n/a

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer n/a

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer n/a

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler n/a

14.7. Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Kommentarer KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/776 av 4. mai 2017 (ATP10).

FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).

KOMMISJONSFORORDNING (EU) 2015/830 av 28. mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH).

Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.

ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2019.

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om

tiltaks- og grenseverdier).

FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).

ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.

FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerings av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Råvareleverandøren har ikke utarbeidet kjemikaliesikkerhetsrapport (eksponeringsscenario) for stoffer som inngår i produktet.
Ytterligere regulatorisk informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H315 Irriterer huden. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H318 Gir alvorlig øyeskade. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Brukte forkortelser og akronymer	n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon. PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic. vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH). EAL - Den europeiske avfallslisten. STOT - Giftvirkning på bestemte organer. LD50 - Mengden av et kjemikalie som gitt en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50%. LC50 - Konsentrasjonen av et kjemikalie i luft eller vann som for en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50% over en gitt tidsperiode. bw/day - body weight / day (kroppsvikt per dag).
Versjon	4
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS, E-post: helpdesk@sensor.as
NOBB-nr.	51003676, 51003695, 51003706, 51003725, 51003763, 51003778